

Obrada GET i POST zahteva

HTTP protokol

- Osnovni protokol koji koristimo kod web aplikacija je HTTP
- HTTP protokol podrazumeva razmenu poruka između klijenta i servera
- Klijent šalje zahtev, a server šalje odgovor
- Kada klijent pošalje zahtev, i server mu odgovori, komunikacija se prekida i oni više nisu "svesni" uzajamnog postojanja
- Svaka http poruka (zahtev/odgovor) sastoji se od opisa zahteva, hedera i tela
- Heder sadrži key, value parove

Generisanje GET zahteva

- GET zahtev se generiše klikom na link ili ukucavanjem strane u browser
- GET zahtev se može generisati i posredstvom HTML forme
- Često, zahtevi poslani GET metodom, sadrže i parametre
- Parametri nalaze se u nastavku naziva dokumenta koga tražimo identifikovani znakom pitanja - ?
- Svaki parametar je predstavljen parom ključ/vrednost odvojenim oznakom jednakosti
- Parametri su uzajamno odvojeni oznakom &

```
<a href="get01.php?a=1&b=2">Get zahtev</a>
```

Obrada GET zahteva

- PHP je u stanju da prepozna i parsira HTTP GET parametre
- Kada ovakvi parametri stignu do php-a on ih tretira na poseban način, tako što ih smešta u **superglobalnu promenljivu** - asocijativni niz **\$_GET**, a takođe u asocijativni niz **\$_REQUEST**.
- Dakle, get parametri su smešteni na minimum dve lokacije: nizovima **\$_GET** i **\$_REQUEST**.

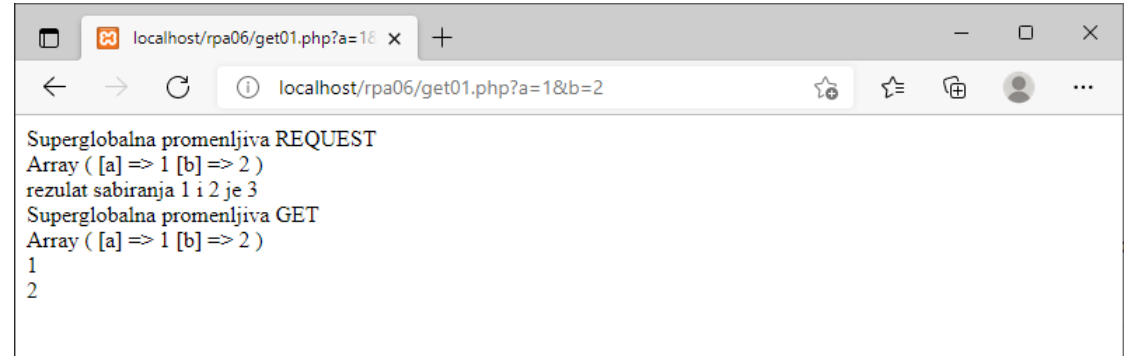
Strana koja generiše GET zahtev

```
<body>  
  <a href="get01.php?a=1&b=2">Get zahtev</a>  
</body>
```

Strana koja obrađuje GET zahtev

```
<?php
echo "Superglobalna promenljiva REQUEST <br>";
print_r($_REQUEST);
echo "<br>";
$a1 = $_REQUEST['a'];
$b1 = $_REQUEST['b'];
echo "rezultat sabiranja $a1 i $b1 je " .
($a1+$b1);

echo "<br>";
echo "Superglobalna promenljiva GET <br>";
print_r($_GET);
echo "<br>";
$a2 = $_GET['a'];
$b2 = $_GET['b'];
echo $a2 . "<br>";
echo $b2 . "<br>";
?>
```



```
localhost/rpa06/get01.php?a=1&b=2
Superglobalna promenljiva REQUEST
Array ( [a] => 1 [b] => 2 )
rezultat sabiranja 1 i 2 je 3
Superglobalna promenljiva GET
Array ( [a] => 1 [b] => 2 )
1
2
```

Element <form>

- Element **<form>** obezbeđuje mehanizam za dobijanje korisničkog ulaza
- Atribut **action** specificira url adresu strane gde će podaci sa forme biti poslati
 - Ako se kao action atribut postavi prazan string ili se izostavi podaci će biti poslati istoj strani na serveru tj. strani koja sadrži formu
- Atribut **method** specificira kako će podaci biti poslati
 - **GET** metoda je podrazumevana opcija
 - **POST** je preferirana metoda
- Atribut **enctype** specificira na koji način se enkoduju podaci sa forme pre nego što se pošalju serveru

Kontrole forme, element <input>

- Element <input> je osnovni element za unos podataka
- Ima više različitih oblika u zavisnosti od atributa **type**
 - type="text"
 - type="password"
 - type="hidden"
 - type="checkbox"
 - type="radio"
 - type="reset"
 - type="submit"
 - type="image"
 - type="button"
 - type="file"
 - type="email"
 -

Atributi <input> elementa

- Atribut **id** koristi se za pristup elementu iz CSS-a ili javascripta
 - Atribut id mora biti jedinstven na formi
- Atribut **value** postavlja podrazumevanu vrednost za numeričke i tekstualne kontrole za unos podataka
- Atribut **name** se koristi od strane servera da se referenciraju polja forme kada se ona submituje, takođe se koristi za pristup elementu iz klijentskog koda
- Atribut **placeholder** opisuje očekivanu vrednost unutar nekog text polja
- Atribut **required** ukazuje da je polje obavezno i da se forma ne može submitovati ukoliko je polje prazno

Kontrole forme

- Element **<textarea>** predstavlja multiline polje za unos teksta
- Element **<select>** se koristi za definisanje drop-down liste ili listbox kontrole
- Element **<button>** se koristi za definisanje dugmeta, podrazumevani tip dugmeta je submit dugme
 - Atribut type ima vrednosti button, reset i submit
- Element **<fieldset>** definiše grupu kontrola na formi
 - Unutar <fieldset> elementa se nalazi **<legend>** element, on mora biti prvi element unutar <fieldset> elementa
- Element **<label>** element služi za pridruživanje teksta ulaznoj kontroli, na osnovu id atributa

Generisanje GET zahteva pomoću forme

- Forma se može nalaziti na bilo kojoj strani (može i običan html dokument).
- Kroz **action** atribut forme određujemo kojoj će strani forma proslediti podatke.
- Ta strana koja obrađuje podatke sa forme **mora biti serverski skript**, inače podaci forme se ne mogu obraditi.

Generisanje GET zahteva pomoću forme

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<head>
  <title>GET Zahtev</title>
</head>
<body>
<form action="get02.php" method="GET">
  Ime:<br>
  <input type="text" name="ime"><br>
  Prezime:<br>
  <input type="text" name="prezime"><br>
  <input type="submit" value="Posalji">
</form>
</body>
</html>
```

Obrada get zahteva

```
<?php
echo "Superglobalna promenljiva GET <br>";
print_r($_GET);
echo "<br>";
if (isset($_GET['ime']) && isset($_GET['prezime'])) {
    echo "Vase ime je: " . $_GET['ime'] . "<br>";
    echo "Vase prezime je:" . $_GET['prezime'];
}
else {
    echo "Nisu prosledjeni GET parametri<br>";
}
?>
```

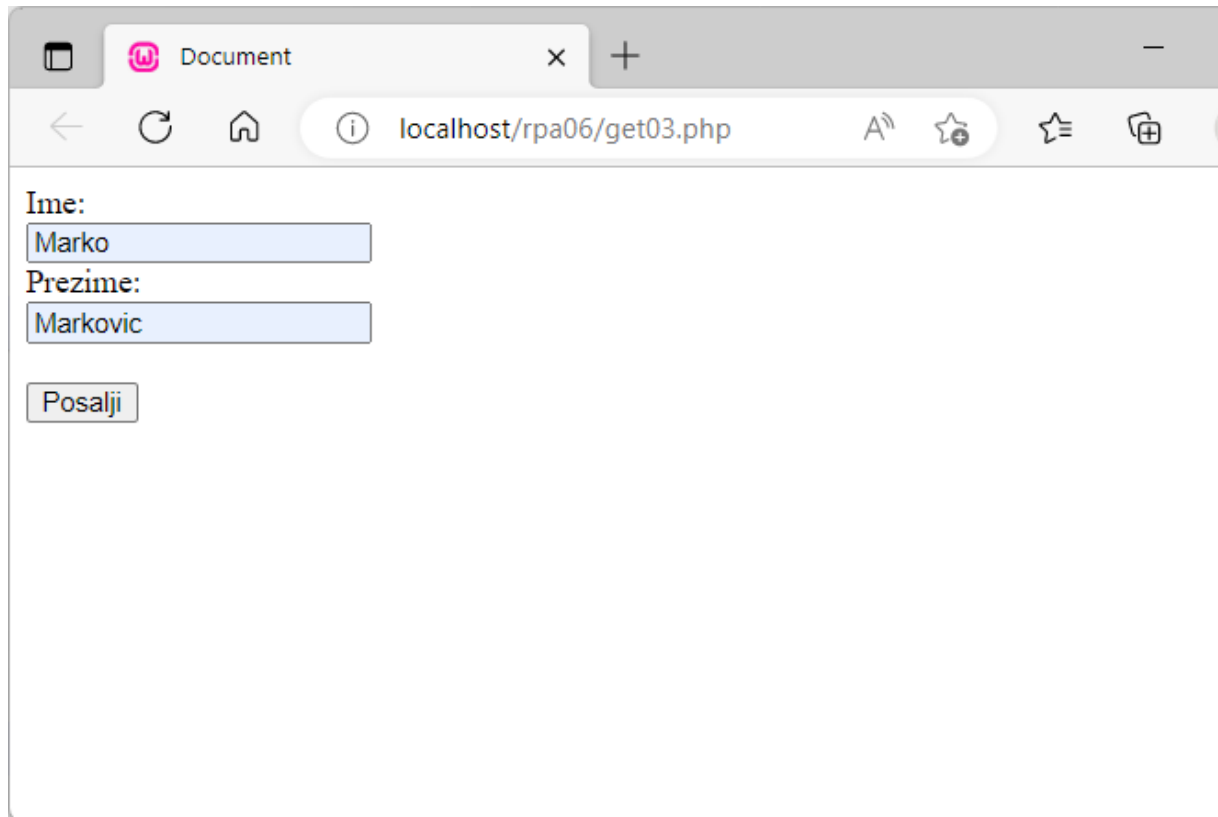
Funkcija `isset` proverava da li je varijabla deklarirana i različita od `null`

Prosleđivanje GET zahteva istoj strani

```
<form action="" method="get">
  Ime:<br>
  <input type="text" name="ime"><br>
  Prezime:<br>
  <input type="text" name="prezime"> <br>
  <br>
  <input type="submit" value="Posalji">
</form>
```

action je postavljen na prazan string, što znači da će forma podatke poslati na istu stranu sa koje je i pozvana

Prosleđivanje GET zahteva istoj strani

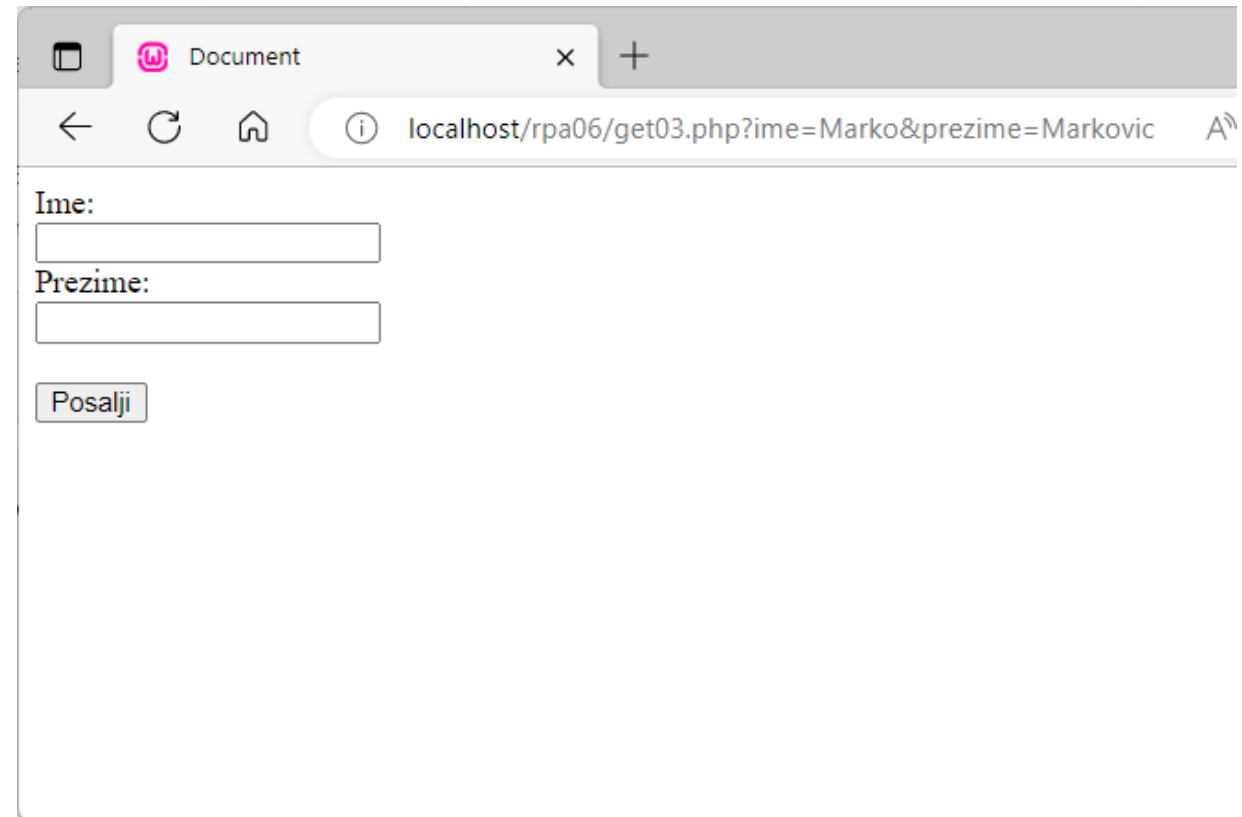

Document

localhost/rpa06/get03.php

Ime:

Prezime:

Document

localhost/rpa06/get03.php?ime=Marko&prezime=Markovic

Ime:

Prezime:

Čuvanje sadržaja kontrola-svojstvo value

```
<?php
$ime = '';
$prezime = '';

if (isset($_GET['ime'])) {
    $ime = $_GET['ime'];
}

if (isset($_GET['prezime'])) {
    $prezime = $_GET['prezime'];
}
?>
```


Čuvanje sadržaja kontrola-svojstvo value

```
<form method="get">  
  Ime:<br>  
  <input type="text" name="ime" value="<?php echo $ime; ?>"><br>  
  Prezime:<br>  
  <input type="text" name="prezime" value="<?php echo $prezime; ?>"><br>  
  <br>  
  <input type="submit" value="Posalji">  
</form>
```

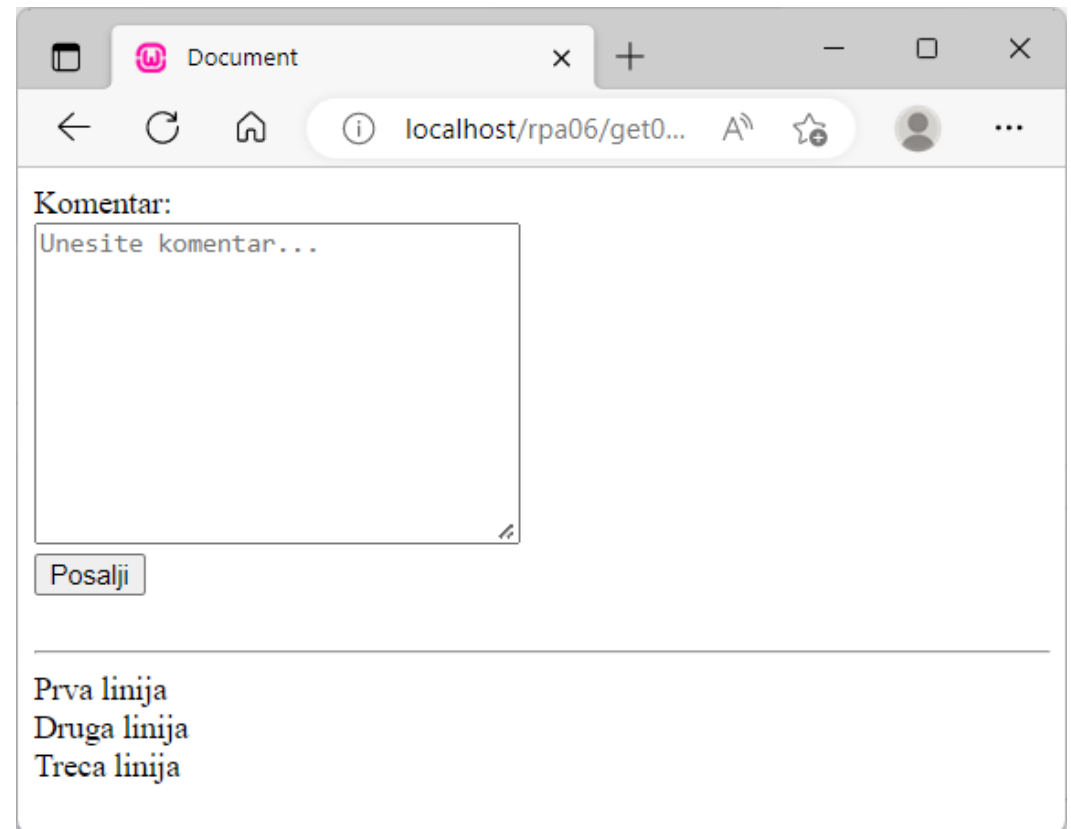
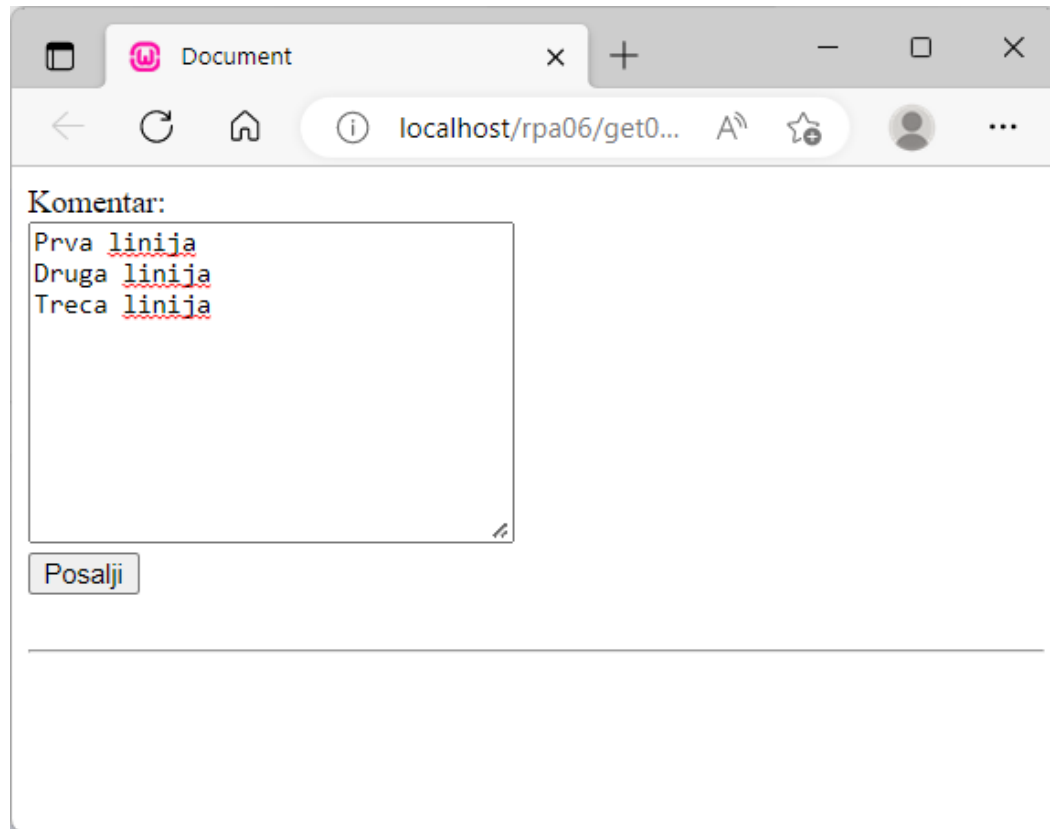
Element <textarea>

Ovo je multiline kontrola za unos teksta

```
<form action="" method="get">
  <label for="TextArea1">Komentar:</label> <br>
  <textarea name="komentar" id="TextArea1" cols="30" rows="10"
  placeholder="Unesite komentar..."></textarea>
  <br>
  <input type="submit" value="Posalji">
</form>
<br>
<hr>
<?php
if ( isset($_GET['komentar'])) {
    $komentar = explode("\r\n",$_GET['komentar']) ;

    foreach ($komentar as $linija) {
        echo $linija . "<br>";
    }
}
?>
```

Prikaz tekst oblasti

Atribut checked

- Koristi se sa kontrolama
 - `<input type="checkbox">`
 - `<input type="radio">`
- Atribut checked vraća logičku vrednost
- Podrazumevano se do servera šalju vrednosti samo čekiranih checkboxova
- Podrazumevano se server prosleđuje vrednost **on** za svaki čekirani checkbox

Html checkbox

```
<form action="" method="get">
  <input type="checkbox" name="CheckBox1" id="CheckBox1">

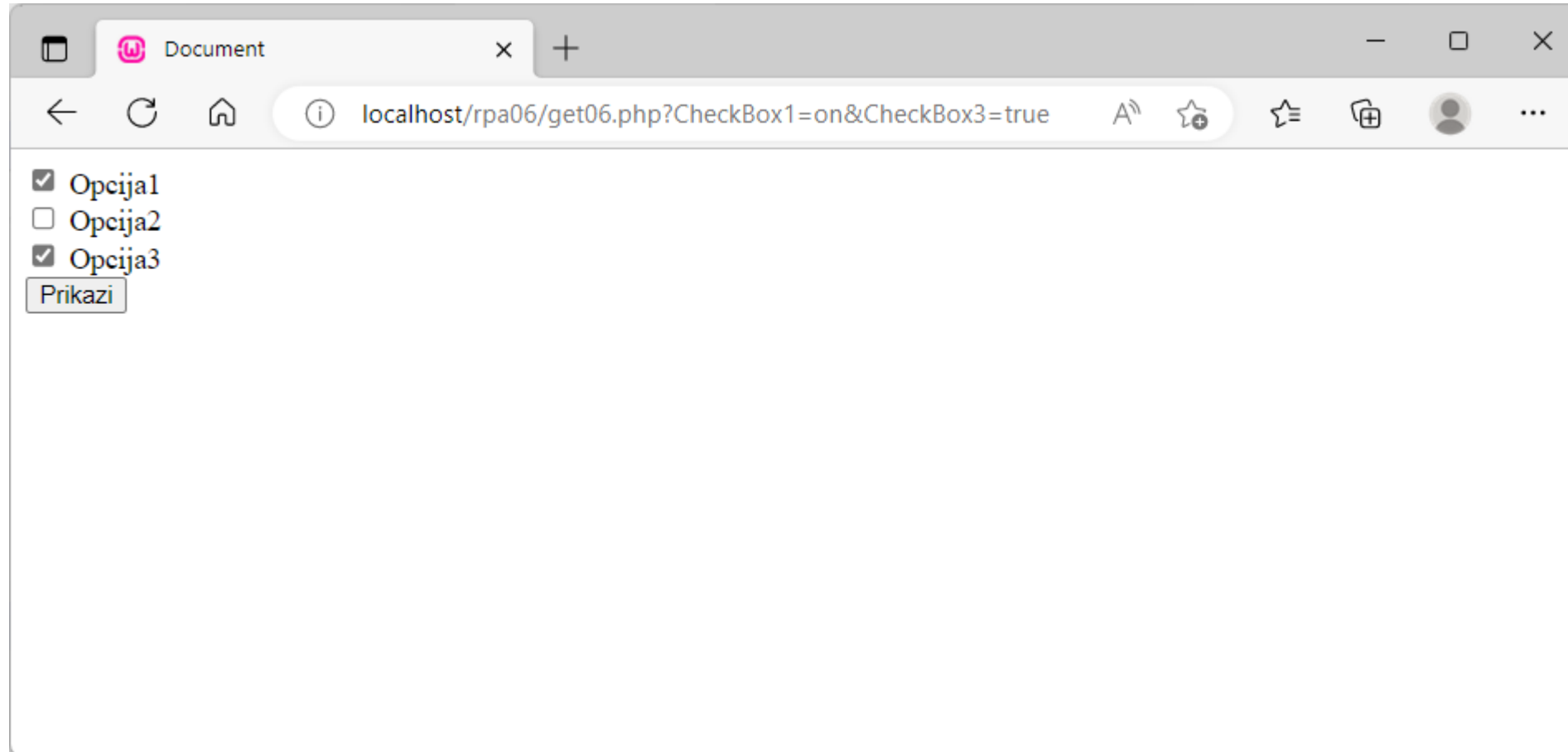
  <label for="CheckBox1">Opcija1</label><br>

  <input type="checkbox" name="CheckBox2" value="true" id="CheckBox2">
  <label for="CheckBox2">Opcija2</label><br>

  <input type="checkbox" name="CheckBox3" value="true" id="CheckBox3">
  <label for="CheckBox3">Opcija3</label><br>
  <input type="submit" value="Prikazi">

</form>
```

Podrazumevane vrednosti checkboxova

Prosleđivanje vrednosti true za čekirane check boksove

```
<form action="" method="get">
  <input type="checkbox" name="CheckBox1" value="true" id="CheckBox1">

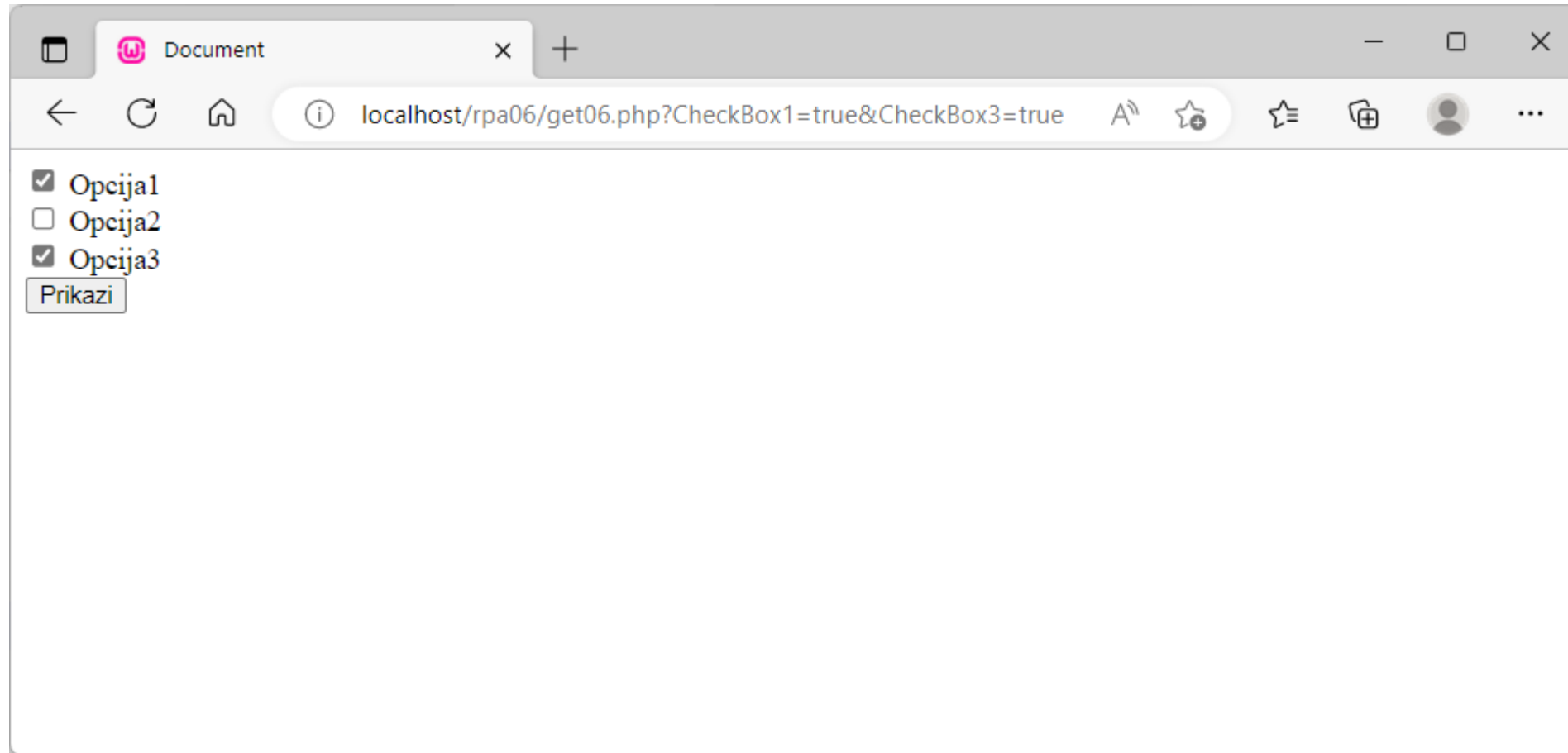
  <label for="CheckBox1">Opcija1</label><br>

  <input type="checkbox" name="CheckBox2" value="true" id="CheckBox2">
  <label for="CheckBox2">Opcija2</label><br>

  <input type="checkbox" name="CheckBox3" value="true" id="CheckBox3">
  <label for="CheckBox3">Opcija3</label><br>
  <input type="submit" value="Prikazi">

</form>
```

Prosleđivanje vrednosti true za čekirane check boksove

Prosleđivanje vrednosti false za nečekirane check boksove

```
<body>
  <form action="" method="get">
    <input type="hidden" name="CheckBox1" value="false">
    <input type="checkbox" name="CheckBox1" value="true" id="CheckBox1">

    <label for="CheckBox1">Opcija1</label><br>
    <input type="hidden" name="CheckBox2" value="false">
    <input type="checkbox" name="CheckBox2" value="true" id="CheckBox2">

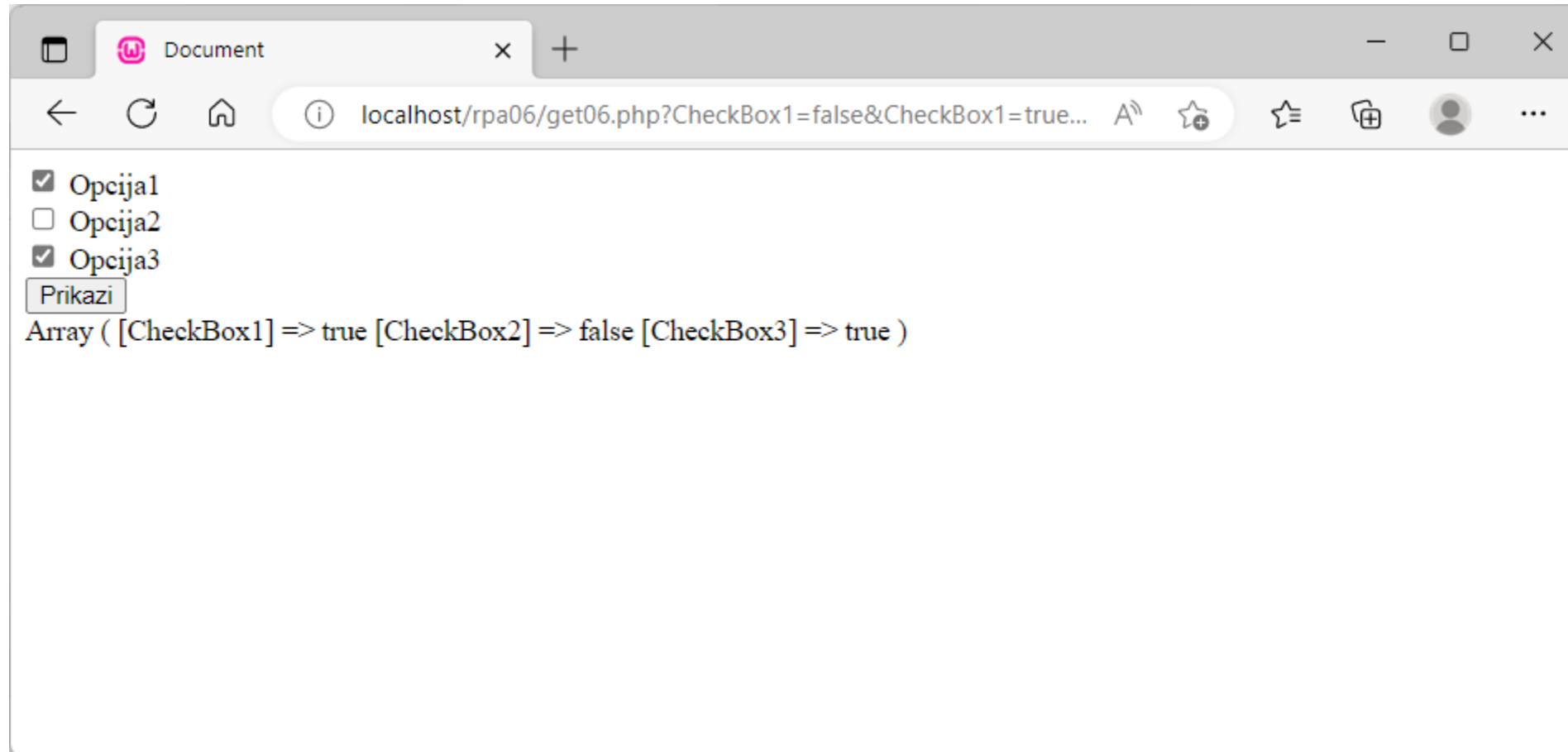
    <label for="CheckBox2">Opcija2</label><br>
    <input type="hidden" name="CheckBox3" value="false">
    <input type="checkbox" name="CheckBox3" value="true" id="CheckBox3">

    <label for="CheckBox3">Opcija3</label><br>
    <input type="submit" value="Prikazi">

  </form>

  <?php
  print_r($_GET);
  ?>
</body>
```

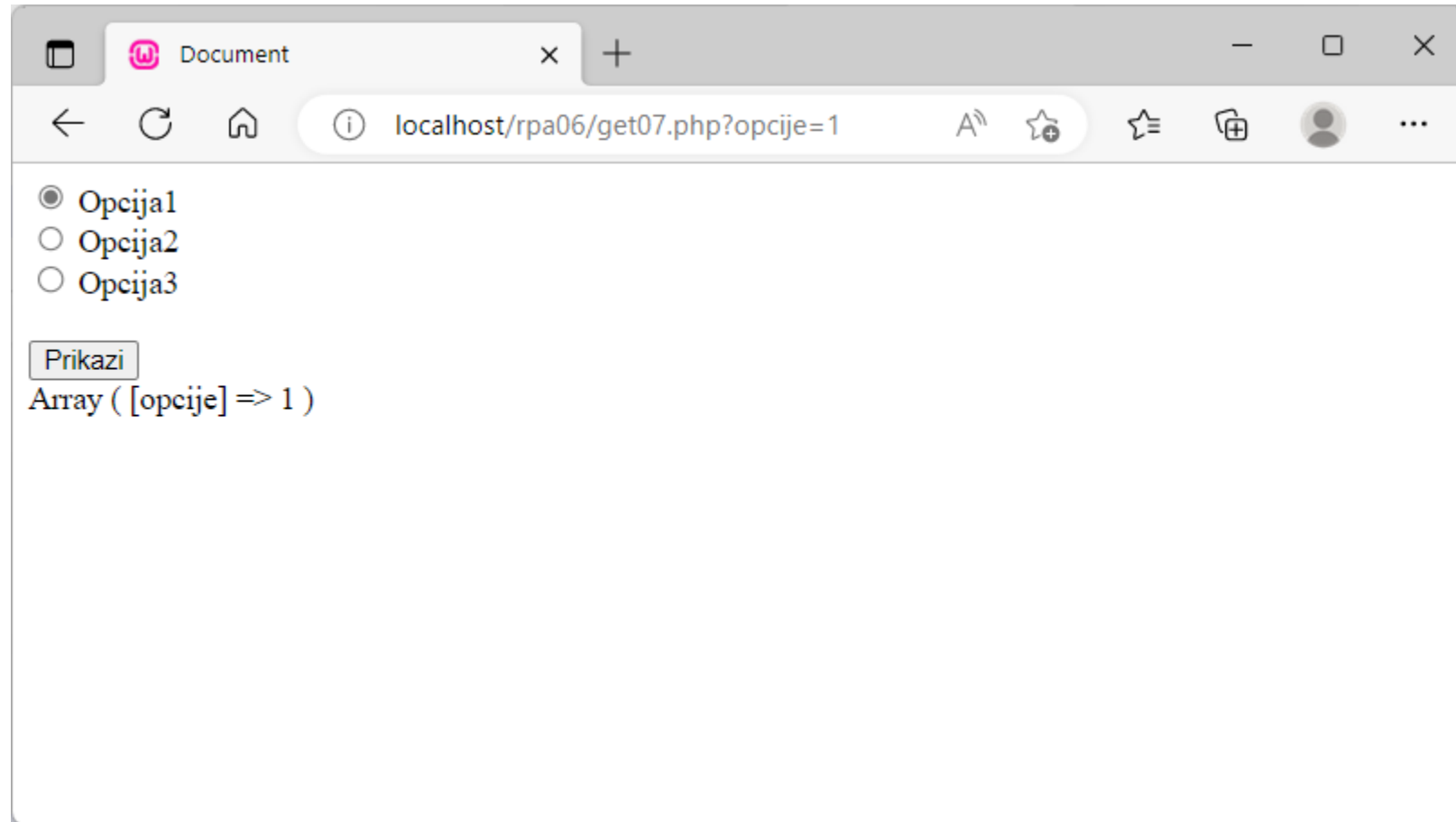
Prosleđivanje vrednosti false za nečekirane check boksove

Grupa radio buttona, svojstvo name

```
<body>
<form action="" method="get">
  <input type="radio" name="opcije" id="Radio1" value="1">
  <label for="Radio1">Opcija1</label><br>
  <input type="radio" name="opcije" id="Radio2" value="2">
  <label for="Radio2">Opcija2</label><br>
  <input type="radio" name="opcije" id="Radio3" value="3">
  <label for="Radio3">Opcija3</label><br>
  <br>
  <input type="submit" value="Prikazi">
</form>
<?php
  print_r($_GET);
?>
</body>
```

Grupa radio buttona

Element <select>

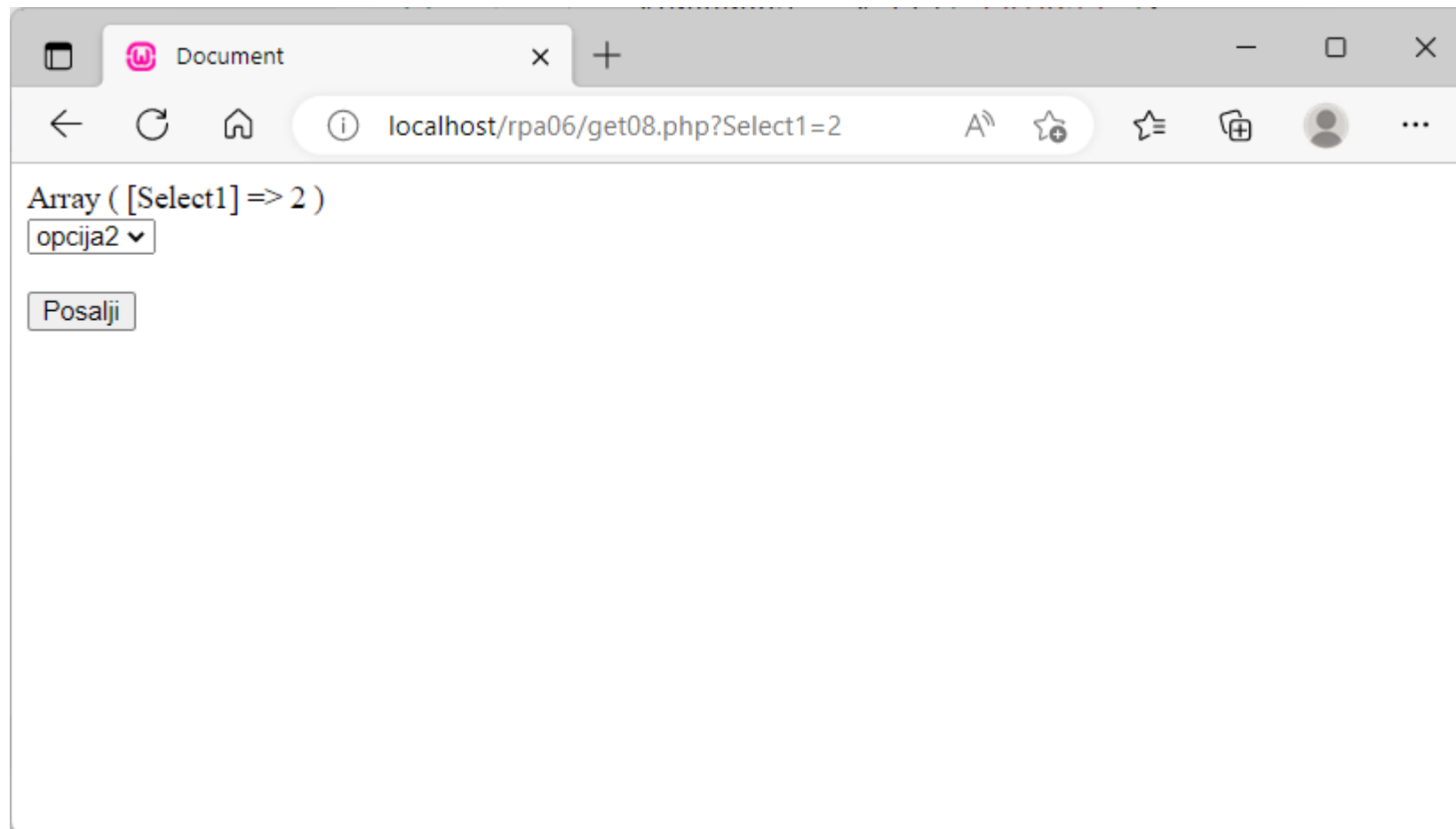
- Sastoji se od kolekcije <option> elemenata
- Događaj **onchange** select se izvršava kada korisnik promeni selekciju
- Atribut selected option elementa označava da stavka treba biti selektovana
- Svojstvo selectedIndex select elementa daje indeks selektovane stavke

Upotreba select html elementa

```
<form action="" method="get">
  <select name="Select1" id="Select1">
    <option value="1">opcija1</option>
    <option value="2">opcija2</option>
    <option value="3" selected>opcija3</option>
    <option value="4">opcija4</option>
  </select>
  <br>
  <br>
  <input type="submit" value="Posalji"><br><br>
</form>
```

```
<?php
  print_r($_GET);
?>
```

Upotreba select html elementa

Element select – čuvanje selektovane opcije

```
<?php
    $selVrednost=1;
    if (isset($_GET['Select1'])) {
        $selVrednost = $_GET['Select1'];
    }
?>

<form action="" method="get">
    <select name="Select1" id="Select1">
        <option value="1" <?php if ($selVrednost == 1) {echo "selected";}?>>opcija1</option>
        <option value="2" <?php if ($selVrednost == 2) {echo "selected";}?>>opcija2</option>
        <option value="3" <?php if ($selVrednost == 3) {echo "selected";}?>>opcija3</option>
        <option value="4" <?php if ($selVrednost == 4) {echo "selected";}?>>opcija4</option>
    </select>
    <br>
    <br>
    <input type="submit" value="Posalji"><br><br>
</form>
```


Definisanje prve stavke

```
<?php
    // Inicijalizacija promenljive za izabranu stavku
    $izabranaStavka = isset($_GET['Select1']) ? $_GET['Select1'] : "-1";
?>
<form action="" method="get">
    <select name="Select1" id="Select1" onchange="Posalji()">
        <option value="-1" <?php echo ($izabranaStavka == "-1") ? "selected" :
            ""; ?>>--Odaberite stavku--</option>
        <option value="1" <?php echo ($izabranaStavka == "1") ? "selected" :
            ""; ?>>opcija1</option>
        <option value="2" <?php echo ($izabranaStavka == "2") ? "selected" :
            ""; ?>>opcija2</option>
        <option value="3" <?php echo ($izabranaStavka == "3") ? "selected" :
            ""; ?>>opcija3</option>
    </select>

</form>
```

Serverski i klijentski kod

```
<br>
<br>
  <span id="porukaSpan">
    <?php
      if ($izabranaStavka !== "-1") {
        echo "Izabrana stavka: " . $izabranaStavka;
      }
    ?>
  </span>
```

```
<script>
  function Posalji() {
    var form1 = document.getElementById("form1");
    form1.submit();
  }
</script>
```

Atribut size select elementa

```
<form action="">
  <select name="Select1" id="Select1" size="4">
    <option>Opcija1</option>
    <option>Opcija2</option>
    <option>Opcija3</option>
    <option>Opcija4</option>
    <option>Opcija5</option>
  </select>
  <br>
  <button type="submit">Posalji</button>
</form>
```

POST zahtev

- POST zahtev podrazumeva slanje parametara kroz telo zahteva
- Pri tome se parametri formatiraju isto kao i kada se šalju pomoću GET metode

HTTP zahtev / GET HTTP metod

```
GET /index.php?a=2&b=3 HTTP/1.1
...

Telo je kod get metode
prazno
```

HTTP zahtev / POST HTTP metod

```
POST /index.php HTTP/1.1
...

a=2&b=3
```

Obrada POST zahteva

- POST zahtevi se koriste za slanje zahteva koji uključuju i čitanje podataka sa servera kao i menjanje podataka na serveru
- Kao i u slučaju GET metode, PHP je u stanju da dobavi i parametre poslate POST metodom.
- U ovom slučaju, pored superglobalne promenljive `$_REQUEST`, parametre možemo pronaći i u nizu `$_POST`
- U slučaju preklapanja parametra specijalizovani pristup (u ovom slučaju `$_POST` ima prednost nad generalnim)

Generisanje POST zahteva

```
<body>
  <form action="post01.php" method="post">
    Ime: <input type="text" name="ime"><br>
    Prezime: <input type="text" name="prezime"><br>
    <input type="submit" value="Posalji">
  </form>
</body>
```

Obrada POST zahteva

```
<?php
if (isset($_POST['ime']) && isset($_POST['prezime'])){
echo "Vase ime je: " . $_POST["ime"] . "<br>";
echo "Vasa email adresa je:" . $_POST["prezime"];
}
else {
    echo "Nisu prosledjeni POST parametri";
}
?>
```

Detektovanje POST i GET zahteva forme

```
<?php
// Inicijalizacija promenljivih za ime i prezime
$ime = isset($_POST['ime']) ? $_POST['ime'] : "";
$prezime = isset($_POST['prezime']) ? $_POST['prezime'] : "";
?>

<form id="form1" action="" method="post">
  Ime: <input type="text" name="ime" value="<?php echo $ime; ?>"><br>
  Prezime: <input type="text" name="prezime" value="<?php echo $prezime; ?>"><br>
  <input type="submit" name="posalji" value="Posalji">
</form>
<br>
<br>
<hr>
```


Detektovanje POST i GET zahteva forme

```
<span>
    <?php
        // Provera da li je forma poslata putem POST zahteva
        if (isset($_POST['posalji'])) {
            echo "Podaci su poslani. Ime: $ime, Prezime: $prezime";
        }
    ?>
</span>
```